25.2.2020

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi turvallisuusselvityslain ja ilmailulain 101 §:n muuttamisesta

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle turvallisuusselvityslain ja ilmailulain 101 §:n muuttamisesta (HE 1/2020 vp).

Hallituksen esityksessä kyse on kansallisista toimenpiteistä, jotka ovat tarpeen sinällään suoraan sovellettavan siviili-ilmailun turvaamista koskevan EU-lainsäädännön eli komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2019/103 täytäntöönpanemiseksi. Kyseinen EU-säädös edustaa ilmailun turvaamisen saralla merkittävää sääntelykehyksen muutosta, jolla tiukennetaan ilmailun parissa työskentelevien henkilöiden taustan tarkistuksia. Sääntelyllä vastataan viime vuosina mm. Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön (ICAO) puitteissa vilkkaasti keskusteltuun sisäpiirin uhkaan eli pyritään minimoimaan sitä mahdollisuutta, että ilmailun parissa työskentelevät henkilöt osallistuisivat ilmailua vaarantaviin tekoihin. Ilmailun turvaamisella on näiltä osin selvä yhteys sekä terrorismin torjuntaan että järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan.

Hallituksen esitys on laadittu yhteistyössä oikeusministeriön ja sisäministeriön kanssa tiiviissä työryhmätyöskentelyssä, jonka aikataulutusta puitteistavat EU-lainsäädännön täytäntöönpanoon liittyvät kireät määräajat. Yhtäältä turvallisuusselvityslakiin esitetään täytäntöönpanon edellyttämiä muutoksia ilmailuperusteisten perusmuotoisten ja suppeiden henkilöturvallisuusselvitysten edellytyksiin ja nuhteettomuusseurantaan. Toisaalta ilmailulain taustan tarkistuksia koskevaan pykälään esitetään lisättäväksi momentit, jotka EU-lainsäädännön myötä tiukentunteiden taustan tarkistusten toteuttamiseksi Suomen ilmailun toimintaympäristössä ovat tarkoituksenmukaisia. Esityksellä mahdollistettaisiin keskitetty ilmailuperusteisten turvallisuusselvitysten hakuprosessi. Tällä ratkaisulla saavutettaisiin ilmailun turvaamisesta vastaavien lentoaseman pitäjän ja Liikenne- ja viestintäviraston asianmukainen tiedonsaanti, ja samalla kevennettäisiin ilmailualan yrityksille taustan tarkistuksiin liittyvistä turvallisuusselvityshakemuksista koituvaa hallinnollista taakkaa.

Sabina Lindström
ylijohtaja, osastopäällikkö

Antti-Jussi Lankinen
erityisasiantuntija